

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: .....

Cím: *Nyugateurópai színvonalra emelik a fővárosi gázzolgáltatást*

Forrás: *Nemzeti Újság*

Bp
(Hely)

1927. 10. 9.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

665.7

Hely

Idő

"1927"

Helyszám

Nyugateurópai színvonalra emelik a fővárosi gázzolgáltatást

Elkészült a főváros vízgázgyára

A Gázműveknek 1910-ben történt megváltása után — amint ismeretes — a főváros azonnal hozzáfogott egy új gázgyár építéséhez, mert az átvett gázgyárak elérbék volt termelőképességük határát és nem dolgoztak gazdaságosan. Az óbudai gázgyárnak azonban csak napi 250.000 köbméter közséngáz termelésére méretezett részlete épült meg és 1913 október 13-án került üzembe. További kiépítése a háború kitörése miatt elmaradt.

Az 1918-ik évi összeomlás következtében a gázgyár gáztermelésre alkalmas szénét nem kaphatott és a gázkamrákban is kénytelen volt barnaszén desztillálni. A magyar szén is csak korlátozott mennyiségben állott rendelkezésre és az üzem folytonossága érdekében kénytelen volt a gázgyár barnaszénből desztillált gázhoz generátorgázt keverni, amelyet előbb csak kemencék fűtéséhez használt. Az ilyen módon termelt és a közönség rendelkezésére bocsátott gáz fűtőértéke 2500 kalória volt. Bár 1922. évben sikerült a Gázműveknek újból gázgyártásra alkalmas kőszént biztosítani, a közséngáznak generátorgázzal való hígítását továbbra is fenn kellett tartania és meg kellett elégednie azzal, hogy a termelt gáz fűtőértékét fokozatosan 2500 kalóriáról 3500 kalóriára feljavitotta.

A közséngáz és generátorgáz keverésével magasabb fűtőértékű gáz előállítható nem

volt, mert ez a közséngáz mennyiségének növelését kívánta volna, márpedig a közséngáztermelés növelésének az óbudai kemenceberendezés teljesítménye szabott határt. Napi 250.000 köbméter 5000 kalóriás közséngázhoz 4000 kalóriás gáz szolgáltatása esetén ugyanis csak legfeljebb 100.000 köbméter generátorgázt lehet beverni, úgy, hogy az óbudai gázgyár maximális termelőképessége 350.000 köbméterre, a téli hónapokban előforduló maximális napi fogyasztás alá süllyedt volna. A 3500 kalóriás gáz azonban a közönségnek, különösen az ipari fogyasztóknak jogos kívánságait nem elégíthette ki és a közönség érdeke feltétlenül megkívánta, hogy a budapesti gázgyárak is rátérjenek a Németországban most általánosságban normálisnak elfogadott 4000—4100 kaló-

riás gáz gyártására. De nemcsak Németországban tértek el a békeidőben termelt 5000 kalóriás gáz szolgáltatásától, hanem Angolországban és Franciaországban is. Gyakorlati és tudományos kutatások ugyanis azt igazolták, hogy az 5000 kalóriás gázra nemcsak szükség nincsen, hanem annak termelése pazarlás, mert a gáz gyakorlati felhasználhatósága tekintetében a 4000—4200 kalóriás gáz tüzelési hatása a legkedvezőbb és leggazdaságosabb. Ezen ténynek következménye az volt, hogy egyes országokban a szolgáltatandó gáz minőségét törvényben előírták és mint maximumot Franciaországban 3500, Angliában 3550 kalóriát

mint maximumot 4500, illetőleg 4550 kalóriát állapítottak meg. Ennél nagyobb fűtőértékű gázt szolgáltatni nem szabad.

Mint hogy a 4000 kalóriás gáz termelése csakis újabb befektetés révén volt elérhető, a Gázművek igazgatósága beható tanulmányokat folytatott, amelyek arra vezettek, hogy a kérdés egyedüli helyes megoldása egy megfelelő teljesítményű vízgázgyár létesítése, amelynek megépítése esetén az óbudai gázgyár teljesítménye a szükségletet a mai viszonyok között még körülbelül 8—10 évre fedezni képes. Ezért egy egyelőre 150.000 köbméter napi teljesítményű modern vízgázberendezés létesítése határozottatott el.

Vizgáz alatt egy kokszból előállított gázt értenek, amelynek elnevezése onnan ered, hogy annak termeléséhez vizgőz is szükséges. A generátorokban levegő befúvása révén izzó állapotba hozott koksznak tudniillik az a sajátossága, hogy az izzó oszlop alsó rétegében a víz alkotó elemeire, hidrogénre és oxigénre bomlik. Utóbbi a 90 százalékig szénből álló kokszt szén-savvá égeti el, amely az izzó kokszt réteg felső rétegében ismét éghető gázzá, szén-oxidná redukálódik. Az úgynevezett vizgáz tehát hidrogénnek és szén-oxidnak keveréke. Míg a generátorgáz nagymennyiségű el nem éghető nitrogéngázt tartalmaz, a vizgáz ettől gyakorlatilag teljesen mentes, fűtőértéke tehát majdnem kétszerese a generátorgázénak, amennyiben 1500 helyett 2700—2800 kalória.

Az óbudai gázgyárnak üzemi szempontból legmegfelelőbb helyén felépült vízgázberendezése három, egyenként napi 50.000 köbméter termelőképességű készülékesorból áll, melynek teljesítménye, szükség esetén, 60.000 köbméterre fokozható. Ezek, valamint a szükséges

gőz előállítására szolgáló kazánok, gőzhűtők, gőzturbinák és egyéb gépek, egy hatalmas méretű épületben nyertek elhelyezést, amelynek toronyszerű felépítményében egynapi kokszkészlet befogadására szolgáló tartály nyert elhelyezést. A koksznak a vasúti kocsiból való kirakása és a toronyba való felszállítása mechanikus berendezés révén történik. A vízgázgyár kiegészítő részét képezik egy 5000 köbméter ürtartalmú gáztartó és a vízvisszahűtő berendezés. Az épület felemelétén munkásöltöző, fürdő és étkező, mesterhelyiség és laboratórium nyert elhelyezést.

A készülékek és gépek bejáratása most folyik és ezek befejezése után a vízgázgyár üzembe kerül és a közönség hamarosan hozzájut a 4000 kalóriás gázhoz, költsége azonban lényegesen magasabb, mint az eddig szolgáltatott 3500 kalóriás gázé. Mint hogy a Gázművek a gázt továbbra is a most érvényes 20 filléres egységáron adják, ez a gázfogyasztók szempontjából azt jelenti, hogy a fogyasztókészülékek megfelelő beállítása és kezelése esetén az elérhető 15%-os gázmeztakarításnak megfelelő 15%-os gázárleszállítást élvez. De üzemi szempontból is nagy horderejű a vízgázgyár bekapcsolása, mert a gáz fajsúlyának csökkentésével lényegesen emelkedik a gázeshálózatnak és a házi vezetékeknek teljesítménye is. Ez jelentékenyen segíteni fog azon a bajon is, hogy az eredetileg csak világításra létesített esővezetékek, amelyek gáztakaréktűzhelyek, fürdő- és fűtőkályhák felállítása esetén igen gyakran szűknek bizonyulnak és könnyen elrakódnak, ami üzembiztonságot okozhat.

A vízgázgyár üzembehelyezése után tehát a budapesti gázzolgáltatás a nyugateurópai nagy városokat teljes mértékben utoléri, sőt

nem egy ujítás révén azokat gazdaságosság tekintetében túl is szárnyalja.

Budapest Székesfőváros törvényhatósági közgyűlése a vizgázgyár építésére 30 milliárd koronát, vagyis 2,400.000 pengőt engedélyezett. A *Gázművek* vezetősége, hogy ebből az összegből minél többet takaríthasson meg, minden egyes munkát külön adott vállalatba és így 35 fővállalkozót foglalkoztatott. A 35 vállalat munkájának összeegyeztetése természetesen a *Gázművekre* háramlott, amely azt minden személyszaporítás nélkül el is végezte. Ez a rendes munkaidőben természetesen nem volt lehetséges, hanem csakis tulidőben végzett megfeszített munkával volt elérhető.

A munka terjedelméről egyébként a következő számadatok adnak képet: Beépített beton 2800 m³, betonvas 42.300 kg, téglafalazat 2450 m², különféle esatorna 570 fm, vasszerkezet 570.000 kg=57 vagon, készülékek 350.000 kg=35 vagon, gépek 90.000 kg=9 vagon, chamoife 245.000 kg=24.5 vagon, különféle cső 2550 fm, különféle kábel 2000 fm.

A leszámolás még még nem történt ugyan meg, de máris bizonyos, hogy a munka vállalatbaadásának és végrehajtásának módja révén a *Gázművek* jelentékeny összeget fog megtakarítani. Az építkezés múlt év augusztus havában indult meg és most nyert befejezést.